

HERFST 2012: KANSEN VOOR NATUUR, LANDSCHAP EN ERFGOED

Natte julimaand brengt op vele plaatsen beheer natuurgebieden in de war

Hopelijk zijn we bij het verschijnen van dit nummer van Natuur en Landschap de nattigheid al lang vergeten en hebben we een zonnige augustusmaand achter de rug, maar woensdagochtend 18 juli 2012 kondigt zich aan als de eerste zomerdag na een maand van regen. De nagenoeg dagelijkse regenbuien hebben ervoor gezorgd dat op vele plaatsen de eerste maaibeurt van de hooilanden nog moet plaatsvinden wegens de onmogelijkheid hooi te maken en het terrein te betreden zonder schade aan te richten. Het zomerbeheer, vooral waar het gebeurt in samenwerking met boeren, is daardoor danig in de war. Het werk daarentegen dat verzet wordt door de teams vrijwillig natuurbeheer, meestal op plaatsen met de kwetsbaarste vegetaties, zit wel behoorlijk op schema en dit door de inzet van een groot aantal vrijwilligers. Ze zijn in de verschillende afdelingen week na week en natuurgebied na natuurgebied aan de slag. Het is door hun inzet dat in vele natuurgebieden de biodiversiteit wordt versterkt terwijl het omgevende landschap steeds schraler wordt.

De door Natuurpunt en vele vrijwilligers beheerde natuurgebieden zijn de koesterplaatsen en in de ouderwetse betekenis 'reservegebieden' voor de biodiversiteit. Wat in Averbode Bos en Heide, Torfbroek, Vorsdonk, Aronsthoek of de Snoekengracht en in de meer dan 3000 ha door Natuurpunt beheerd natuurgebied in Midden- en Oost-Brabant gebeurt, maakt dat vele soorten en levensgemeenschappen niet uit de streek verdwijnen en tot ons landschapsbeeld blijven behoren. Niet toevallig konden dit jaar na 37 jaar onafgebroken vrijwillig natuurbeheer in de Snoekengracht voor het eerst in de geschiedenis meer dan 10 000 (tienduizend, je leest het goed!) bloeiende brede orchissen en hele velden aspectbepalende knolsteenbreek geteld worden. Daar waar in 1976 er maar een zevental brede orchissen voorkwamen. Als je weet dat orchideeënzaadjes stoffijne windverspreiders zijn die zich ettelijke kilometers kunnen verplaatsen, dan besef je dat de orchissen van de Snoekengracht, van Vorsdonkbroek of van Torfbroek een bronpopulatie vormen voor de brede orchis in de hele streek. Of hoe door goed natuurbeheer in één natuurgebied ook elders de biodiversiteit kan versterkt worden.

14 oktober gemeente- en provincieverkiezingen: waar kiezen we voor?

Buiten de (veel te) schaarse beheerde natuurgebieden wordt de voorspelling van Rachel Carson uit de zestiger jaren in haar toen ophefmakende boek 'Silent Spring' steeds meer waar. Want dat was wat me dit voorjaar het meest opviel: een stille lente zonder koekoek, zonder nachtegaal en zonder de vroeger algemene soorten, die vandaag zeldzaam geworden of het aan het worden zijn. Er zal nog veel 'gekoesterd' moeten worden en de vraag is zelfs of al dit gekoester wel tot duurzame resultaten leidt. Want als er geen daadwerkelijk maatregelen genomen worden om de beheerde natuurgebieden te vergroten, onze riviervalleien als

samenhangende complexen in stand te houden en er de natuur te versterken, en om de 7% procent zones voor biodiversiteit in het akkergebied te voorzien, dan zullen we niet in staat zijn om de achteruitgang te stoppen, laat staan de biodiversiteit te versterken en van ons landschap een belevingslandschap te maken dat onze gelukshormonen werkelijk streeft. Het is duidelijk dat we met onze Natuurpunt-afdelingen nog meer zullen moeten werken aan het échte natuurbehoud door de uitbouw van beheerde natuurgebieden groot en klein. En dat we onze provincie- en gemeentebesturen zullen moeten aanspreken om tot een beleid te komen dat verder gaat dan woorden en intenties. Daarom hebben in tal van gemeenten onze afdelingen in het kader van de komende verkiezingen de verschillende politieke partijen gecontacteerd en ongetwijfeld concrete voorstellen geformuleerd.

Grote publieksactiviteiten herfst 2012: Molenfeesten in Langdorp en Walk for Nature in Abdij van Park

Natuurpunt Oost-Brabant komt voort uit de Regionale Vereniging Natuur en Landschap dat van in het begin ingezet heeft op beheer en uitbouw van natuurgebieden, maar tegelijkertijd ook naar de totaliteit van het landschap keek en de cultuurhistorische en erfgoedwaarden actief koesterde. We zijn gelukkig dat erfgoed en de samenhang met landschap terug een actueel thema wordt. Zelf stellen we dat met twee grote publieksactiviteiten in september in de kijker en nodigen we alle lezers van harte uit.

Op 2 september is het de beurt aan de 350-jarige en door Natuurpunt gerestaureerde en 'levende' Heimolen in Langdorp/Aarschot. Een uniek cultuurhistorisch monument van onroerend en roerend (de molenaarsactiviteit) erfgoed te midden van Europees Habitatgebied, dat eveneens met zorg als deel van het natuurlijk erfgoed gekoesterd wordt. Het zal weer gezellig druk zijn rond de Heimolen. De ervaring met de vorige molenfeesten bewijst dat ze er bij Natuurpunt Aarschot iets van kunnen en voor de 350° verjaardag mag het gerust wat extra zijn.

Op 30 september vindt dan de jaarlijkse Walk for Nature plaats, en deze keer in het unieke kader van de Europese erfgoedplaats van de Abdij van Park in Heverlee. Sinds 2005 is de Walk for Nature een jaarlijkse belevingshoogdag voor iedereen met een hart voor natuur. Dit jaar is het thema: natuur in stad en dorp.

Zorg dat je erbij bent.

Hugo Abts
voorzitter Natuurpunt Oost-Brabant
Regionale Vereniging voor Natuur en Landschap